

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1038251/1

ב"ה

בית הדין הרבני האזורי נתניה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם שינדלר, הרב רפאל י' בן שמעון, הרב יאיר לרנר

התובעת:	ת"ז	(ע"י ב"כ עו"ד רוני שריד)
נגד הנתבע:	ת"ז	(ע"י ב"כ עו"ד שוש חן נחום)

הנדון: גירושין

פסק דין

רקע עובדתי

כתאריך ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015) הגישה התובעת הגב' ש' (להלן האישה) באמצעות ב"כ האישה תביעה לגירושין וכן תביעה לקבלת כתובה (סכום הכתובה עומד על סך של \$ 60,000) כנגד הנתבע מר מ' (להלן הבעל) באמצעות ב"כ הבעל.

בכתב התביעה מפרטת האישה מסכת של השפלות, קללות, וכן אלימות פיזית כלפיה שהתחילו למעשה מיד לאחר הנישואין (הצדדים נשאו 1993), אך לפני כשנתיים הלך המצב והחמיר (בסוף שנת 2013) האישה הגישה תלונה במשטרה במהלך אותה שנה, ואף הוצא כנגד הבעל צו הגנה בבית משפט לענייני משפחה כתאריך כ' בטבת התשע"ד (23 בדצמבר 2013).

הצדדים ניסו במהלך השנים לפנות לרב עיר במרכז הארץ בניסיון להשכין שלום בית, אך גם ניסיון זה לא צלח.

כתאריך כ"ג באלול התשע"ה (07 בספטמבר 2015) התקיים דיון בביה"ד ונשמעו טו"מ הצדדים:

מדברי האישה:

אני עשרים שנה באלמות פיזית ומילולית, כשהייתי בהריון הוא דפק אותי בקיר הלכתי לבית חולים. ארבע פעמים באו משטרה... כשהוא רצה לשכב איתי לא רציתי, הוא היכה אותי, הבת שמעה אותי, והיא אמרה לו למה אתה מרביץ לאמא שלי... ואז הוא היכה אותה... אז השכנים שמעו והזמינו משטרה... בסעודת שבת הוא הרביץ לי עם מצקת, הזמנתי במוצ"ש משטרה... הוא היה שלשה חודשים מחוץ לבית, לאור האלימות הוא עבר לדירה אחרת של הצדדים, והוא לא חזר הביתה.

מדברי הבעל:

אני לא רוצה להתגרש, היא עושה הכול כדי לקבל את זה, בפעם הקודמת היתה לפני פסח, הרבה ניקיונות והיא במקביל גם עובדת, ביקשתי ממנה את עצבנית אל תנקי כל כך הרבה, אבק זה לא חמץ, צעקות צעקות... לפני כן האישה לא רצתה ללכת למקווה, היא נכנסת לחדר ונועלת את החדר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

תיק 1038251/1

ב"ה

בבית הדין הרבני האזורי נתניה

לפני כבוד הדיינים:

הרב אברהם שינדלר, הרב רפאל י' בן שמעון, הרב יאיר לרנר

התובעת: ת"ז (ע"י ב"כ עו"ד רוני שריד)
נגד: ת"ז (ע"י ב"כ עו"ד שוש הן נחום)
הנתבע:

הנדון: גירושין

פסק דין

רקע עובדתי

כתאריך ה' בתמוז התשע"ה (22 ביוני 2015) הגישה התובעת הגב' ש' (להלן האישה) באמצעות ב"כ האישה תביעה לגירושין וכן תביעה לקבלת כתובה (סכום הכתובה עומד על סך של \$ 60,000) כנגד הנתבע מד' מ' (להלן הבעל) באמצעות ב"כ הבעל.

ככתב התביעה מפרטת האישה מסכת של השפלות, קללות, וכן אלימות פיסית כלפיה שהתחילו למעשה מיד לאחר הנישואין (הצדדים נשאו 1993), אך לפני כשנתיים הלך המצב והחמיר (בסוף שנת 2013) האישה הגישה תלונה במשטרה במהלך אותה שנה, ואף הוצא כנגד הבעל צו הגנה בבית משפט לענייני משפחה כתאריך כ' בטבת התשע"ד (23 בדצמבר 2013).

הצדדים ניסו במהלך השנים לפנות לרב עיר במרכז הארץ בניסיון להשכין שלום בית, אך גם ניסיון זה לא צלח.

כתאריך כ"ג באלול התשע"ה (07 בספטמבר 2015) התקיים דיון בב"ה"ד ונשמעו טו"מ הצדדים:

מדברי האישה:

אני עשרים שנה באלימות פיזית ומילולית, כשהייתי בהריון הוא דפק אותי בקיור הלכתי לבית חולים. ארכע פעמים באו משטרה... כשהוא רצה לשכב איתי לא רציתי, הוא היכה אותי, הבת שמעה אותי, והיא אמרה לו למה אתה מרביץ לאמא שלי... ואז הוא היכה אותה... אז השכנים שמעו והזמינו משטרה... בסעודת שבת הוא הרביץ לי עם מצקת, הזמנתי במוצ"ש משטרה... הוא היה שלשה חודשים מחוץ לבית, לאור האלימות הוא עבר לדירה אחרת של הצדדים, והוא לא חזר הביתה.

מדברי הבעל:

אני לא רוצה להתגרש, היא עושה הכול כדי לקבל את זה, בפעם הקודמת היתה לפני פסח, הרכה ניקיונות והיא במקביל גם עובדת, ביקשתי ממנה את עצבנות אל תנקי כל כך הרכה, אבק זה לא חמץ, צעקות צעקות... לפני כן האישה לא רצתה ללכת למקווה, היא נכנסת לחדר ונועלת את החדר.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

לשאלת ביה"ד היכן התביעה הרכושית, עונה ב"כ האישה שזה בבית משפט, היא הגישה את התביעה ושם יחלקו את הרכוש חצי חצי. ביה"ד שאל בקשר לכתובה:

את מוותרת על הכתובה במסגרת הגירושין?

האישה: לא, רשום שם 60 אלף דולר.

ב"כ האישה אם היא תקבל גט היום, היא תוותר על הכתובה.

הבעל: היא בקשה שלום בית.

האישה: לפני 3 שנים בבית כנסת עשיתי את זה הלכתי להרב....

ביה"ד: כתוב בהסכם שאתה מתחייב שלא להכות אותה,

בעל: וכתוב שהיא מתחייבת לשלם חצי חצי את הוצאות הבית.

הסכם שלום הבית שחתמו עליו שני הצדדים מתאריך כ"ז באדר התשע"ד ובסוף לא צלח, מונח על שולחנו של ביה"ד (מטושטש וקשה לקריאה) ושם כתוב בין השאר:

"מ' מתחייב בזאת לא להכות את אשתו לכבד אותה. ..ש' מצידה תכבד אותו ותעשה כל מאמץ להגיע לשלום בית...על זה תתומים 2 הצדדים, וכן גבאי בית הכנסת.

בתאריך ז' בכסלו התשע"ו (19 בנובמבר 2015) התקיים דיון הוכחות כביה"ד (הבעל גם בדיון הקודם וגם בזה ללא ייצוג) הבעל מבקש שלום בית, האישה מעידה:

הייתי סמרטוט שלו. ..בזמן האחרון אמר אני גומר אותך. הלכתי לאזכרה. שחזרתי אמר שכבת עם אח שלך. ביום שבת הכנתי שולחן, וקידוש, הוא אמר אמא ש' זונה כולם שומעים פתח את כל החלונות, תשמעו כולם היא זונה שוכבת עם אבא שלה. הייתה אזכרה. הוא הגיע והתחיל לדון אחרי, ברחתי לחדר עם הבנות שלי. הוא רצה לשכב איתי קודם הרביץ לי, איך אני אשכב איתו אם הוא אומר לי זונה, הוא הרביץ לי בפנים בוקס.

הבעל: יש פס"ד של ביהמ"ש קיבלתי את העונש ונגמר.

ביה"ד מה עשית?

הבעל: היה שבת, התחילה לצעוק. אמרתי תשתקי ונתתי לה מכה. מה שהודיתי הודיתי לפני ארבע שנים וקיבלתי עונש והכול בסדר.

האישה: בשבת בתאריך 15 באוגוסט הוא רדף אחרי להרביץ אם היה מספיק היה גומר אותי..

הבעל: רדפתי אחריה, ישבנו לאכול עם הצעקות והעצבנות שלי, היא קיללה את אבא שלי ביום האזכרה שלו אז קמתי מהשולחן ורדפתי אחריה כדי שתשתוק.

לטענות הבעל כי האישה לא הלכה למקווה, עונה האישה:

שאמר לי זונה לא רציתי לטבול, אבל לאחר הניסיון של השלום בית טבלתי.

בהמשך הדיון מודה הבעל שחתם על הסכם שלום בית שהיה כתוב שם - אני לא אצעק, לא אקלל, לא ארביץ - ומתוך הבעל "זה היה אחרי שהיא לא רצחה ללכת למקווה".

בהמשך הדיון מספרת האישה:

"תליתי כביסה בפתח של המטבח, טרק את הדלת חזק על הגב שלי".

ביה"ד קובע מועד נוסף של דיון הוכחות.

לשאלתך - Phone-05-8613225

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

בתאריך ט"ו באייר התשע"ו (23 במאי 2016) מתקיים דיון נוסף בביה"ד והפעם מופיע הבעל עם ב"כ עו"ד שוש חן נחום.

הבעל מודיע שהוא יתור משנה מחוץ לבית והוא מבקש גישור אצל רב.

ב"כ מבקש:

הוא מוכן ללכת לטיפול לשליטה בכעסים, ולפתוח דף חדש, האישה מסרבת, מתנהל ויכוח בין הצדדים האם לנהל את דיון ההוכחות היום או לחכות עד שיגמר הדיון בערכאה אחרת.

אך ביה"ד מחליט לקיים דיון הוכחות.

ב"כ האישה שואל: על מקרה האלימות שהיה.

הבעל: הודיתי על זה בבית משפט והיה פסק דין ועשיתי את חובתי, הלכתי לטיפול, הלכתי לבית נועם ולא קיבלו אותי.

ב"כ האישה מקריאה מסמך שבו חתום הבעל:

מדובר בוגג שיש דו"ד ואפילו אלימות קשה הבעל הורחק לשלשה חודשים, התכנסנו לעשות שלו"ב למשך שלשים יום, משה מתחייב לא להכות את אשתו, לכבד אותה.

ב"כ האישה מציגה פתק והבעל מאשר שהוא חתום על זה ושם כתוב:

"לא אצעק בבית מעכשיו והלאה, לא אקלל, אני לא אתנהג לא יפה עם הילדים ועם האישה, לא לשבור דברים ולא ארביץ".

ב"כ הבעל חוקר את האישה לשאלתו אם היא והילדים מוכים, מדוע לא פנתה למעון לנשים מוכות? והיא עונה:

זה היה לפני 20 שנה הייתי עולה חדשה לא היה לי משפחה כאן... לא רציתי כי יש לי ילדים בבית איפה אשים אותם.

לשאלת ב"כ הבעל כמה תלונות יש כמשטרה, עונה האישה "תושבת ארבע".

בתאריך ט"ו בכסלו התשע"ז (15 בנובמבר 2016) מתקיים דיון נוסף ואחרון, בסופו של הדיון ביה"ד מחליט על הגשת סיכומים טרם שיוציא פסק דין.

על שלחנו של ביה"ד מונח חומר רב מאת משטרת ישראל על תלונות האישה וחקירתה וכן על חקירת הבעל בנושא אלימות כלפי המשפחה. כמו כן הוצא כנגד הבעל בבית משפט לענייני משפחה צו הגנה שביקשה האישה במעמד צד אחד בתאריך כ" בטבת התשע"ד (23 בדצמבר 2013).

בתחילת שנת 2017 ניתנו סיכומי הצדדים.

טענות הצדדים

התובעת וב"כ דורשים לחייב את הבעל בגט וכן כנתינת כתובה בסך 60 אלף דולר ומפרטת את האלימות שהפעיל הבעל, קללות, הרמות ידים, שליטה כלכלית, שבירת חפצי הבית, וכן שאינו מקיים יחסי אישות זה כמה שנים, וכן הביאה את התלונות הרבות שהאישה הגישה במשטרה ואף נחקרה היא וילדיה על כך, כן מציינת ב"כ האישה שאף דירת הבניין שהתגוררו הצדדים נחקרה במשטרה.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

הנתבע וב"כ כותבים בסיכומים שהבעל עבד בעיקר כדי לספק את רצון האישה ומתסורה, שהנתבע לא נהג באלימות אלא התובעת היא שנהגה הן באלימות מילולית והן באלימות רוחנית, התובעת קיללה וגידפה הנתבע במשך שנים.

כמו כן טוען שהתובעת לפני כחמש שנים חדלה ללכת למקווה והרי היא אישה מורדת שאיבדה את זכותה לכתובה.

לדבריו, הנתבע אוהב את התובעת ורצונו בשלום בית אך "עם זאת מבין הבעל בצער כי האישה רוצה להתגרש ואין כל מקום לשלום בית".

דין - ראשי פרקים

- א. אדם אלים המקלל והמכה את אשתו חייב לגרש את אשתו,
- ב. אישה שטוענת שהבעל מאיס עליה ויש לה אמתלה ברורה, חייב לגרש את אשתו,
- ג. טענת מאיס עלי אינה מותנית במאיסות מיחסי אישות בדרוקא.
- ד. שיטת האחרונים שאף שהאישה תובעת את כתובתה נאמנת לטעון שהבעל מאוס.
- ה. טענת מאיס עלי תלויה ברגשות האישה לבדה.
- ו. סיכומם של דברים.
- ז. מסקנה ופסק דין

דין - הרחבה

א. אדם אלים המקלל והמכה את אשתו חייב לגרש את אשתו, הנה בבעל המכה את אשתו מצינו את דברי הגהות אשרי (כ"ק פרק המניח) שכתב:

אסור לאדם להכות את אשתו וגם חייב בנוקיה אם הזיקה, ואם הוא רגיל תדיר להכותה או לבזותה ברבים, כופין אותו להוציא וליתן כתובה, וכן השיב רבנו שמחה זצ"ל שיעשוהו על ידי נכרים, עשה מה שישאל אומר לך".

וכך כתב הרמב"ן (שו"ת המיוחסות סי' קב):

אין לבעל להכות ולענות את אשתו, דלחיים ניתנה ולא לצער. ..ואם הוא מכה ומצער שלא כדין, והיא בורחת, הדין עמה.

והב"י כתב על זה (כפרושו על הטור אהע"ז סי' קנ"ד) שאין לסמוך על דבריהם כיון שלא הזכירו בפוסקים המפורסמים, אבל הדרכי משה שם חלק על הב"י וכתב:

ואיני רואה בזה דבריו כלל, דכדאי הם הגאונים לסמוך עליהם, כל שכן שהרמב"ן ומהר"ם הסכימו בתשובותיהן בעניין הכאת אשתו והביאו ראיות ברורות לדבריהם, גם הסברא מסכמת עמהן...ומכל מקום נראה דטוב שלא לכופר וליתן גט אלא בדרך זה, להחרימו או לחופסו ביד עכו"ם או בשוטים.

ובבנימין זאב (סי' סח) כתב:

דאם הוא הגורם חייב להוציא, רק שביה"ד יתרו בו תחילה פעם אחת או שנים".

ואכן הרמ"א בשו"ע (אבן העזר סי' קנ"ד) פסק:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

המכה את אשתו. ואם רגיל הוא בכך יש ביד ביה"ד ליסרו, ואם אינו ציית לדברי ביה"ד יש אומרים שנופין אותו להוציא, בלבד שמחרין בו תחילה פעם אחת או שתיים,

ובפד"ר (כרך ג' עמוד 221) פסקו הרבנים הגאונים א' י' וולדינברג, ע' יוסף, י' קפאח זצ"ל לגבי אישה שבעלה היה מכה אותה ואף ניסה לרצוח אותה:

אבל להכותה ולבזותה שעניה זו מסורה בידו, ואין בידנו לעשות תקנה לדבר אפילו שמואל מודה, ואפילו קיבלה עליה, יכולה לומר איני יכולה לקבל הכאות שאין להם קיצבה.

וכך מובא בפד"ר (כרך י"א עמוד 327) שפסקו הרבנים הגאונים הראש"ל ע' יוסף ב' זולטי ש' ישראלי זצ"ל באדם שהכה את אשתו כמה פעמים:

צודקת טענת האישה שאינה יכולה להמשיך ולגור עמו ביחד, והבעל חייב לגרש את אשתו.

במקרה המונח לפני ביה"ד מדובר בבעל שהוגשו עליו תלונות במשטרה על אלימות ואיומים ולדבריו קיבל את עונשו ובוזה הכול נגמר (בבחינת מודה במקצת). א"כ אף לדברי הבעל כשהוא שרוי בלחץ בעיקר בשבתות שאינו מעשן, הרי הוא בבחינת "שור המועז" לאיים ולהפחיד ולהכות את אשתו ובני ביתו, הרי אדם זה חייב לגרש את אשתו ואפילו אין צורך להתרות בו, כיון שנוהג באלימות כמנהג קבוע הרי הוא כמותרה ועומד.

ג. אישה שטוענת שהבעל מאיס עליה ויש לה אמתלה ברורה, חייב לגרש את אשתו.

אישה שטוענת על בעלה מאיס עליו ואיני יכולה לסבול, רבו השיטות בין רבותינו הראשונים והאחרונים, כסיכומו של דבר מובא בפד"ר (תלק חי) על ידי הרבנים הגאונים, י' רחנטל ע' הדאיה, ב' רקובר זצ"ל שאם האישה טוענת מאיס עלי ויש לה אמתלה ברורה מחייבין בגט:

"כתוב בספר חוט המשולש בשם התשב"ץ (ח"ד סי' לה) דבאמתלא ברורה גלויה ומפורסמת, מודים כל הפוסקים לשיטת הרמב"ם שכתב (הלכות אישות פרק י"ד ה"ח) שכופין אוחו לגרשה לפי שאינה כשכוייה שתיבעל לשנוא לה."

וכך מביא הגר"ח איזרר שליט"א (חב"ד הגדול) בספר שורת הדין (כרך ב') בשם עזרת כהן שאם אישה טוענת מאיס עלי ויש לה אמתלה ברורה אם בעלה מסרב לגרשה, חייב בעלה לספק לב מזונות האישה משתי סיבות:

(א) כיון שהיא אנוסה ואינה יכולה לחיות לצד בעלה, אין לקנסה בפחיתת המזונות.

(ב) כיון שהאישה טוענת מאיס עלי ונותנת אמתלה מבוררת יש חיוב לגרשה, ושהבעל מסרב לגרשה, הרי היא מעוכבת מחמתו וזכאית עקב כך למזונות והאריך שם מאד.

בריונים שהתקיימו בכיה"ד עמדה האישה והעידה על חייה במחיצת בעלה, דבריה לוו בהתפרצויות של כזי וצעקות, כשבעלה מתפרץ מידי פעם לדבריה בצעקות, ביה"ד התרה בו שישב בשקט. ניכרים דברי אמת שהאישה חוזרת וצועקת שאינה יכולה לחיות ולסבול את בעלה ובנוסף הביאה את התלונות הרבות שהוגשו למשטרה, וכן ביה"ד התרשם מהסכם "שלום הבית" שנחתם על ידי הצדדים בבית הכנסת בנוכחות הגבאים וחלק מן קרובי המשפחה וכו' כתוב מפורש, שהבעל מתחייב "שלא אקלל ולא יצעק ולא ישבור דברים ולא ארביץ" ועל זה הבעל תתום. הרי פיהו ענה בו שלפני ההסכם היה מרביץ ושובר דברים ומקלל. הרי אישה זו זועקת מקירות לבה "איני תפצה לחיות עם אדם כזה ואני מואסת בו והדברים מבוררים כשמש בצהריים שכן הדבר", ולפיכך הבעל חייב לגרש את אשתו.

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

ג. טענת מאיס עלי אינה מותנית במאיסות מיחסי אישות בדווקא. טענת מאיס עלי לפי חלק מהפוסקים גם כשטוענת מאיס עלי בצורה כללית, ולא דווקא על רקע של יחסי אישות, חל דין מאיס עלי וחייב בגט.

ראה תשובות הרשב"א (המיוחסות לרמב"ן סימן קלח):

"האומרת מאיס עלי אינה צריכה לתת טעם ואמתלא לדבריה מפני מה הוא מאוס בעיניה, לפי שכשם שהדעות במאכל, כך הדעות באנשים ונשים, וזו שאומרת שהוא מאוס בעיניה ואינה רוצה בו ובכתובתו, שומעין לה."

וכך כתב התוספות רי"ד (כתובות סד):

"אבל אמרה מאיס עלי...לא כייפין לה על ידי הפסד כתובתה, אלא מניחין אותה במרדה, דכיון דבעלה מאיס בעיניה אנוסה היא בדבר ולא מדעתה עושה כן, ואפילו אישה כשרה אי אפשר להיבעל לשנאויה לה."

ואף על פי שאין שום מום ניכר בו, הרבה פעמים אישה מואסת בבעל ואף על פי שאין שום מום ניכר בו, וזה דומה לאדם שאין יכול לאכול מאכל השנאויה לו ונתעב עליו, ואין שום דרך כאן לכפיה כי אם לעשות דרך בקשה ולפתותה אולי לחשוך בו.

וכסוגיה זו מסתפק גם המהר"א ששון (סימן קפ"ו) האם אישה שטוענת מאיס עלי, הטענה צריכה להיות כרוכה דווקא מסלידה מחיי אישות או אפילו מסלידה כללית שאינה יכולה לחיות ליד אדם זה, והביא:

"וזה עיקר דברי הספק הוא, אי בעינן מאיס עלי מחמת בעילה או לא... וכל זה אני מסופק בגידון דידן ולא מצאנו בשום מקום מהפוסקים הכרח גמור, ומכול מקום המכונן אצלי שכל שאינה רוצה בו, ואומרת שנאתו לא יקרא עוד בעלי, הוי מאיס עלי"

אבל לכאורה מפשט דברי המחבר בשולחן ערוך (אבן העזר סי' ע"ז סק"ב) משמע לא כך שכתב:

"האישה שמנעה בעלה מתשמיש היא הנקראת מורדת ושואלין אותה מפני מה מרדה אם אמרה מאסתיהו ואיני יכולה להיבעל לו מדעתי... משמע שהמאיסות היא דווקא מחיי אישות עם בעלה,

וכך משמע מדברי היכל יצחק (הגר"י הרצוג הרב הראשי לישראל וצ"ל ח"א סי' ב אות ה) שכתב:

"דמאיס עלי הוא לא רק ענין של שנאת חנם, אלא בחילה נפשית ליבעל לגוף זה, והוא סוד מסודות הנפש ובזמנינו גילו הרופאים מחלה הידועה בשם מחלת המגע, והיינו שמסיבה שאי אפשר להתחקות על טיבה, כן אדם נפשו סולדת מלנגוע בבן אדם ידוע או בחפץ ידוע."

הרי לנו מחלוקת האם המאיסות צריכה להיות כללית או דווקא מיחסי אישות.

אמנם, אפילו אם נאמר שצריך דווקא מאיסות מחיי אישות, הרי במקרה דידן הבעל האשים את האישה שאינה הולכת למקווה והאשה עונה בבכי שאינה הולכת לטבול כי קרא לה זונה וצעק את זה בקול רם, אם כן האישה אינה רוצה לקיים יחסי אישות עם בעלה כי סולדת ממנו ומכול הכינויים הכוזבים שקרא לה, נמצא שלפי כל השיטות אישה זו מואסת מלחיות לצד בעלה ואף לקיים אתו יחסי אישות.

ד. שיטת האחרונים שאף שהאישה תובעת את כתובתה נאמנת לטעון שהבעל מאוס.

הנה בסוגיה של מאיס עלי מצינו בגמרא (כתובות דף סג) בדין מורדת, שאם אמרה מאיס עלי לא כייפין ליה. ומפרש רש"י "מאיס עלי: לא הוא ולא כתובתו בעינא", מוכח מדברי רש"י שהאישה

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אינה רוצה את הבעל וכן אינה רוצה גם את הכתובה. וכן נקטו הראשונים (רש"י, רמב"ם, רשב"א והרא"ש), שאישה שטוענת מאיס עלי הפסידה את כתובתה אבל אם תוכעת את כתובתה לכאורה אין לה דין של מאיס עלי.

אבל מדברי החזון אי"ש משמע במפורש לא כך, שכתב (סי' סט אות טז):

"ככל שמתאמת דבריה. לא הפסידה כלום כמה שתוכעת את גם כתובתה, וכל הפוסקים לא הזכירו תנאי זה, והעיקר לפי ראות עיני הדיינים, אם יש רעותא כמה שתבעה כתובתה, אבל אם נראים הדברים שבעלה מאיס עליה, אלא שמבקשת כתובתה כדי שחוכל להתפרנס, למה לה לוותר על שלה? כיון שתייב לה כתובה אינה מפסדת בתביעתה, וכל שכן שאומרת שיתנו לה כפי הדין המגיע לה, שלא הפסידה בכך"...

וכך הביא התשב"ץ (ח"ב סי' ח'):)

"על אישה שבעלה מצער אותה הרבה עד שמרוב צער היא מואסת אותו, והכול יודעים שהוא אדם קשה הרבה והיא אינה יכולה לסבול אותו לרוב הקטטות והמריבות... ומכל מקום אם היא מרוב שיחה וכעסה הולכת לבית דין ותוכעת כתובתה, לא הפסידה כלום, ורחמנא ליצלן מעלבון העלובות, וכי כך עונים את המועקות... וראוי לבית הדין לגעור בו ולקרוא עליו את המקרא הזה הרצחת וגם ירשת?..."

ועיין בפד"ר כרך ו' (עמוד 257) על ידי הגאונים הרבנים י' ש' אלישיב, סלמאן ח' עבודי, א' גולשמידט, זצ"ל באשה שטענה מאיס עלי ותבעה כתובתה וכתבו שם:

"ותוכעת כתובתה שאמרו כפשוטה וכמשמעה, היינו תביעה לשם ממון, אשר יש להניח שחמדת הממון עמדה בלבה, וזו היא שהגיעה אותה להגיע לצער הזה של ניתוק קשר הנישואין עם בעלה, אך אם תוכעת כתובה וכונתה היא לא לשם קבלת ממון אלא לשם חיזוק טענותיה... הרי יש מקום לומר דבגוונא דא אין זה פוגם בטענת מאיס עלי".

ועיין עוד שם (עמוד 325) דברי הגאונים הרבנים א' גולדשמידט ש' ישראל ע' יוסף זצ"ל, באשה שטוענת מאיס עלי ותוכעת כתובתה, שכתבו שם:

"ואם כה, הרי במקום אשר תביעת הכתובה לפי נסיבותיה, אינה מערערת את שכנועו של ביה"ד בנאמנות הטענה מאיס עלי ובכנות האמתלאה, ונראים הדברים לבית הדין כי אף על פי שהיא תוכעת כתובה אין בה צד תחבולה, הרי אז יפסוק בית הדין דין מאיס עלי גם במקום שהאישה תוכעת כתובתה.

וכן כתבו בפד"ר (כרך ט"ו עמוד 145) הגאונים הרבנים ש' י' כהן, מ' א' אורייה, ח' ש' שאנן, שאם טוענת מאיס עלי ויש לה אמתלה ברורה ורואה שבעלה אינו רוצה לגרשה, כי אז תוכעת כתובתה, הדין הוא שמקבלת גם את הכתובה, שאומדנא דמוכת שאינה נותנת עיניה בממון אלא לאחר סירוב של בעלה לגרשה ולפיכך תוכעת עכשיו גם את כתובתה,

הרי לפנינו שיטות המפרשים שגם אם האישה תוכעת את כתובתה על ביה"ד איננה מפסידה באופן מידי אלא על ביה"ד לבחון את כנות תביעתה בעניין המאיסות. ובמקרה שלפנינו, אמנם האישה תוכעת \$60000 הרשומים בכתובתה, אך הנה בדין הראשון הצהירה ב"כ האישה כי אם תקבל את הגט תוותר על הכתובה, ואולם הבעל סירב. ומאז תוכעת האישה את כתובתה ואינה מוחלת על כך.

ובצירוף העובדות שנחבארו לעיל בנוגע לסיבות המאיסות במקרה דנן, נראה שנתקיימו כאן דברי החזון אי"ש:

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אבל אם נראים הדברים שבעלה מאיס עליה, אלא שמבקשת כתובתה כדי שתוכל להתפרנס, למה לה לוותר על שלה?

ה. טענת מאיס עלי תלויה בדעת האישה וברגשותיה בלבד

הנה כתב הרשב"א בתשובה (ח"א ס' תקעג):

"כמה שהסתפקתם שאמרה ההיא מאיס עלי... אינו כן, שאין החן והמאוס תלויים אלא ברצון הלב, וכמה אנשים מכוערים מוצאים בעיני נשותיהם, וכמה יפים וטובים שסר הטעם בעיניהם".

וכך הביא גם הגר"א אטלס זצ"ל, אב"ד חיפה (דברי משפט, ח"ב, עמ' קלה):

"יש סוג אחר של מאיסות כזו שאינה בעצם האדם אלא מאיסות זו קשורה לרגישות האישה, לטעמה, ולדעתה, והרי זה כאוכל שאינו מאוס בעצם, אלא שיש אדם הכוחל ממנו..."

אישה זו העומדת לפנינו טוענת שבעלה מאוס עליה מפני האלימות המילולית, הקללות, המכות, ושכירת חפצים, ולדעת ביה"ד ישנם גם ישנם הוכחות שאכן המעשים הקשים היו (תלונות במשטרה, הרחקה על ידי בית משפט, ובהסכם שלום הבית החתום על ידי הצדדים מודה הבעל שנעשו המעשים הללו, רק מתחייב שמהיום ואילך לא יעשו עוד, הרי כל בר דעת יבין שאדם זה מאוס בפני אשתו ואינה רוצה עוד להיות במחיצתו,

לאור האמור, אפילו אם נצדד ונאמר שמעשי הבעל לא הרחיקו לכת כל כך כדברי האישה, הרי האישה טוענת שהיא אינה חפצה להיות עם הבעל ואין לה שום רגשות חיוביים כלפיו, הרי זהו הדין של מאיס עלי כדברי המפרשים שהובאו לעיל שחייב הבעל לגרש את אשתו,

סיכומם של דברים

טרם סיום, ביה"ד רואה חובה לחזור ולשנן את דברי חז"ל הנוגעים לחובת האדם לכבד את אשתו. וכמאמר הגמרא (בבא מציעא דף נט.):

אמר רב חלבו, לעולם יהיה אדם זהיר בכבוד אשתו, שאין הכרכה מצויה בתוך ביתו של אדם אלא כשביל אשתו, שנאמר "ולאכרם הטיב כעבודה (כראשית יב, טז), והיינו דאמר רבא לבני מחווא "אוקירו לגשיכו כי היכי דתתעורר" (כך אמר רבא לבני העיר מחווא יקרו נשותיכם כדי שתתעשרו), וכן מביאה שם הגמרא "אמר רב לעולם יהיה אדם זהיר באונאת אשתו, שמתוך שדמעתה מצויה, אונאתה קרובה, ומפרש רש"י זהיר באונאת אשתו, באונאת דברים שלא לצערה, שמתוך שדמעתה מצויה, אונאתה קרובה לבוא, שפורענות אונאתה ממהר לבוא".

ופסק הרמב"ם (הלכות אישות פט"ו הי"ט):

"וכן ציוו חכמים שיהיה אדם מכבד את אשתו יותר מגופו, ואוהבה כגופו, ואם יש לו ממון, מרבה בטובתה כפי הממון, ולא יטיל עליה אימה יתירה, ויהיה דבורו עמה בנחת, ולא יהיה עצב ולא רוגז".

וכך סיכם את ההנהגות של אדם לאשתו, רבי יחיאל הרופא ב"מעלות המידות":

בני, אוהבו את נשותיכם כשם שתאהבנה גם הן אתכם, ותכבדו אותן במלכות ובתכשיטין יותר מגופכם, כענין שנאמר "אילת אהבים ויעלת חן... ובאהבתה תשגה תמיד (משלי ה, יט)".

סיכומם של דברים אלו במשנתם של חז"ל, שכל ההלכות והמצוות בתורה, מקשה זהב אחת הם, מצוות בין אדם למקום ובין אדם לחבירו גוף וחלק אחד הם ואינם ניתנים להפרדה. ומצוות שבין

מדינת ישראל

בתי הדין הרבניים

אדם לחבירו מתחילות בכיתו, כלפי אשתו וילדיו, ולאחר מכן כלפי החברה בתוך, ואם היה הבעל מקפיד ומקיים אף הלכות אלו, היו נמנעים הצדדים מלהגיע לשערי בית הדין.

ז. מסקנא ופסק דין

- 1) הבעל חייב לגרש את אשתו.
- 2) יש לקבוע מועד לסידור גט בהקדם תוך 60 יום, ולהזמין את הצדדים כמקובל.
- 3) באם הבעל יסרב, יש לחייבו לתת גט כפי הנהלים הקבועים בבתי הדין.
- 4) עקרונית הבעל חייב לשלם לאשתו את מלוא תשלום הכתובה בסך \$60000.
- 5) ביה"ד ימתין לאחר ההתדיינות הממונית שיעשה בין הצדדים בערכאה אחרת, כדי לחשב את תשלום הכתובה במדויק ובצורה סופית.

הרב יאיר לרנר

מצטרפים למסקנות.

הרב רפאל בן שמעון

הרב אברהם שינדלר

מותר לפרסם לאחר השמטת פרטים המזהים.

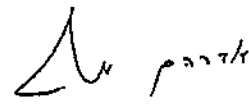
ניתן ביום ח' בשבט התשע"ח (24/01/2018).

הרב יאיר לרנר

הרב רפאל י' בן שמעון

הרב אברהם שינדלר

העתק מתאים למקור

הרב אלון ארביב, המזכיר הראשי

נחתם דיגיטלית ע"י הרב רפאל י' בן שמעון בתאריך 24/01/2018 23:53